

N:o 70.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1891.
— — — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående disposition af en del af indragna fanjunkarebostället Refvinge n:is 3 och 10 i Malmöhus län.

(Statsutskottets utlåtande n:o 23.)

Till Konungen.

Med bifall till en af Eders Kongl. Maj:t aflåten proposition, medgaf 1886 års Riksdag, att vid indragning till statsverket den 14 mars 1890 af fanjunkarebostället 1 mantal Refvinge n:is 3 och 10 i Refvinge socken och Torna härad af Malmöhus län från bostället finge afsöndras mark af omkring 225 tunnlands vidd för att användas såsom vapenöfningsplats för södra skånska infanteriregementet. Sedan chefsembetet vid regementet gjort framställning om utvidgning af det för mötesplatsen bestämda område, föreslog Eders Kongl. Maj:t i en till 1889 års Riksdag aflåten proposition, att vid bostället Refvinges indragning till statsverket fyra till bostället hörande jordområden om tillsammans 40 hektar 20 ar jemte derå befintliga, kronan tillhöriga byggnader skulle afsöndras från bostället och öfverlemnas till disposition af södra skånska infanteriregementet. Jemväl denna framställning blef af Riksdagen bifallen.

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 15 Häft. (N:is 70—77). 1

I fråga om dispositionen för tiden efter den 14 mars 1890 af den del af omförmälda boställe, som ej var afsedd att användas för södra skånska infanteriregementets behof, hade domänintendenten i Malmöhus län uti ett af honom med anledning af framställningen om vapenöfningsplatsens utvidgning till Eders Kongl. Maj:t afgifvet yttrande anført, att då de till bostället hörande egor, hvilka, med undantag af några torfmossar och en del madäng, bestode af särdeles mager sandjord, delvis flygsandsfält, hvilken såsom åker hade ett mycket ringa värde, med få undantag egnade sig bättre till skogs- än landbruk, det syntes vara för kronan fördelaktigast att upplåta all boställets qvarvarande mark till skogsodling, med undantag af madängarne vid Löddeström, hvilka kunde bortarrenderas särskildt eller tilläggas indragna militiebostället Refvinge n:is 4 och 6 eller ock så förvaltas, att höskörden årligen försåldes.

Sedan Eders Kongl. Maj:t, vid anmälan af den Riksdagens skrifvelse, deri meddelats bifall till ofvan omförmälda proposition angående utvidgning af Refvinge exercisfält, anbefalt domänstyrelsen att under ett år från den 14 mars 1890 på för kronan förmånligaste vilkor ombesörja skötsel och vård af den för södra skånska infanteriregementet icke afsedda del af bostället samt att i god tid före utgången af berörda tid till Eders Kongl. Maj:t inkomma med förslag till disposition för framtiden af ifrågavarande del af bostället, hade domänstyrelsen i skrifvelse den 28 mars 1890 hos Eders Kongl. Maj:t anmält, att styrelsen från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande mottagit två särskilda, genom dess försorg afslutade skriftliga arrendeaftal, det ena angående ett till bostället hörande, i handlingar öfver enskifte i Refvinge by år 1831 med litt. B betecknad utskifte, innefattande, förutom impedimenter, 1 hektar 83,7 ar åker och tomter samt 17 hektar 8,8 ar äng, för hvilket område i arrende erhållits 175 kronor, och det andra rörande upplåtelse af den bostället i öfrigt tillhörande jord, som icke ingått i den för södra skånska infanteriregementet afsedda del af bostället, utvisande att för berörda jord, hvars ytvidd, impedimenter oberäknadt, utgjorde 115 hektar 17,3 ar, hvaraf 79 hektar 7,5 ar åker och tomter samt 36 hektar 9,8 ar äng, betingats en arrendeafgift af 1,300 kronor.

Domänstyrelsen har vidare anført, att då, hvad först anginge utskiftet, detta, enligt hvad Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande numera upplyst, vore beläget på nära $\frac{1}{2}$ mils afstånd från boställets öfriga egor, men intill ett utskifte, tillhörande indragna militiebostället Refvinge n:is 4 och 6, samt nästan uteslutande bestode af torfjord, som till större delen vore odlingsbar och föga syntes egna sig till skogs-

odling, styrelsen ansett sig i fråga om berörda skifte böra frångå förut väckt förslag och hemställa, att detta skifte finge genom styrelsens försorg utarrenderas till den 14 mars 1897, då gällande arrendekontrakt för sistnämnda boställe utginge, för att derefter sammanslås med detta under ett arrende.

Återstoden af den mark, som ej anslagits till exercisfält och hvars areal, på sätt förut nämnts, utgjorde 115 hektar 17,3 ar, vore, såsom utvisades af en domänstyrelsens skrifvelse bilagd karta, fördelad i två af exercisfältet skilda egotrakter, af hvilka den mindre, norr om fältet belägna, med en areal af omkring 14 hektar, utgjordes hufvudsakligen af madängar, och den andra, innehållande omkring 100 hektar, hvaraf cirka 78 hektar åker och tomter samt cirka 22 hektar äng, enligt hvad revirförvaltaren meddelat, bestode till största delen af ren flygsand.

Orsaken till det jemförelsevis höga arrendet af omkring 11 kronor per hektar, som erhållits för ifrågavarande egotrakter, derå ej finnes något kronan tillhörigt hus, vore enligt revirförvaltarens åsigt att söka deri, att i arrendet inginge madängarne, som uppgåfves kunna lemna årligen ända till 100 lass hö och ansåges ega ett arrendevärde af 700 å 900 kronor, samt att den antagna arrendatorn vore i tillfälle att erhålla underarrendatorer af den upplåtna marken i torpare, som bebodde egna hus å egorna.

Domänstyrelsen hade i öfverensstämmelse med tillförene uttalad åsigt ansett nu ifrågavarande egotrakter ej böra såsom jordbruksdomän bibehållas. Utom det af styrelsen förut framhållna förhållande, att större delen af marken lämpade sig mera för skogsodling än för jordbruksändamål, talade härför äfven den omständighet, att å ingendera egotrakten finnes någon kronan tillhörig byggnad; och utan åbyggnader syntes ej ett nöjaktigt arrende kunna påräknas för så lång tid som den, hvarunder kronodomän enligt kongl. kungörelsen den 10 november 1882 borde upplåtas, eller 20 år. Vål finnes å egorna torplägenheter med innehafvarne tillhöriga hus, men äfven om dessas belägenhet och förhållandena i öfrigt skulle medgifva, att ifrågavarande egoområden till brukning fördelades mellan torpen, vore ovisst, om torparne, hvilka ju i sådant fall blefve de ende, som med fördel kunde arrendera de särskilda lotterna, vore i stånd att prestera erforderlig säkerhet för arrendevilkorens fullgörande. I allt fall skulle förfarandet att på detta sätt öka de små arrendeegendomarnes antal stå i strid med de grundsatser, som under senare tider gjort sig gällande i afseende å domänförvaltningen. Under åberopande i öfrigt af hvad i styrelsens förut i ärendet afgifna utlåtande anförts, hade styrelsen hemställt, att

ifrågavarande, exercisfältet i norr och söder angränsande egotrakter finge ställas under skogsstatens vård och förvaltning såsom kronopark, i hvilket fall de bland egorna ingående madängar kunde upplåtas i enlighet med de stadganden, som gälde i afseende å kronopark tillhörande höslätter, och de smärre egostycken i öfrigt, som ej genast kunde till skogsplantering användas, utlegas till de å egorna bosatte torpare, med skyldighet för desse att biträda vid förefallande skogsarbeten.

Under förmälan att Eders Kongl. Maj:t den 24 april 1890 meddelat beslut i öfverensstämmelse med domänstyrelsens förslag i fråga om det till bostället hörande utskifte samt anbefalt domänstyrelsen att under ett år från den 14 nästinstundande mars på de för kronan förmånligaste villkor ombesörja skötsel och vård af återstoden af den till exercisplats ej anslagna delen af bostället, har Eders Kongl. Maj:t uti proposition af den 31 december 1890, med afseende å hvad domänstyrelsen anfört, föreslagit Riksdagen att medgifva, att de till ifrågavarande boställe hörande, exercisplatsen i norr och söder angränsande egotrakter om till hopta 115 hektar 17,3 ar måtte från den 14 mars 1892 ställas under skogsstatens vård och förvaltning.

Enligt meddelad upplysning äro nu ifrågavarande egotrakter utarrenderade för en arrendeavgift af 1,600 kronor. Häraf synes, enligt Riksdagens förmenande, framgå, att dessa egors fortsatta upplåtande till jordbruk skulle för kronan medföra större fördel än om desamma, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, blefve ställda under skogsstatens vård och förvaltning för att till hufvudsakliga delar användas för skogsodling. Riksdagen, som redan af denna anledning icke funnit den ifrågasatta dispositionen af nämnda jord tillräddig, har derjemte fäst sin uppmärksamhet vid en omständighet, som synes innebära ett ytterligare skäl för densammas bibehållande såsom jordbruksdomän. Enligt hvad i ärendet blifvit upplyst, förefinnas nemligen å egorna åtskilliga torplägenheter med innehafvarne tillhöriga hus; och den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna anordningen skulle sannolikt lända derhän, att de flesta af dessa lägenhetsinnehafvare blefve förr eller senare från lägenheterna afhyrte, en åtgärd, som komme att stå i strid med den af Riksdagen uttalade åsigt om önskvärdheten af att innehafvarne af de å kronans egendomar befintliga lägenheter må, der sådant befinnes gagneligt, beredas tryggad besittningsrätt, och som särskildt i föreliggande fall vore så mycket mindre lämplig, som ifrågavarande torps belägenhet invid en vapenöfningsplats sätter deras innehafvare i tillfälle att på mer än

vanligt fördelaktiga vilkor afyttra de produkter, de obetydliga jordbruken kunna afkasta.

Riksdagen, som ej velat ingå i närmare bedömande af det sätt, hvarpå förenämnda egotrakter böra genom domänstyrelsens försorg förvaltas, har af ofvan anförda skäl icke bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 13 maj 1891.

Med undersåtlig vördnad.